

ספר לקומי יושר דברי אמת

לקומים על התורה, נ"ך, ואגדות הש"ם

שחיבר "איש אלקים קדוש בוצינא קדישא נר ישראל המפורסם המנוח

מוהר"ר משולם פייזוויש זלה"ה מ"מ מזבריזא"

(לשון ספר סודו של שבת ח"ב דרוש ג' פ"א אות ג')

מחבר ספר יושר דברי אמת, שהוא שלשה קונטרסים בדרך מוסר וחסידות,

שקבל מרבו הרה"ק רד"ב ממעזריטש ותלמידיו הקדושים זי"ע

הלקומים הללו נדפסו לראשונה במונקאטש תרס"ה,

משולבים בתוך ספר יושר דברי אמת, ונשמטו ברוב מהדורות החדשות

ומצורף אליו

קונטרס נזירות שמשון

פנינים יקרים על התורה, נ"ך, ואגדות הש"ם

"הנאמרים מפי קדוש עליון, הרב הצדיק המפורסם קכש"מ

מוהר"ר שמשון מאוזיראן

בן לאותו צדיק איש אלקים וכו' מוהר"ר משלם פייבוש זצוקללה"ה מזבריזא"

(נוסח השער דפוס מונקאטש)

נדפס לראשונה במונקאטש תרס"ה (ובדפוס צילום - ג"י תשל"ד)

כנספת לספר יושר דברי אמת ונשמט בכל המהדורות החדשות

יוצא לאור

לכבוד שמחת הבר מצוה של נכדם

הב' אהרן אריה הכהן כ"ץ נ"י

י"ג טבת תשס"ג לפ"ק

ברוקלין, נוא יארק

תשובה בענין נוסח לשם יחוד לעיבוד הקלף לסתים

והנני להלע הענין אך לא להזכיר כל חוקף הפלפול רבם בדרך חדר שיש לי צום זיה כי יארכו הדברים ביותר, אך לרפוס מה שזוגע לנף הדין אשר מלאחי ציה נכחא דסתירא להלדיק את הלדיק דמעיקרא. כיטו קדושה זקני הקדוש והטהור ר' משורם פויבוש זללהיה מקיק זבריוא, שכהג בענין העבוד עור לסיח גום האופן מחמת שסי קשה בעיניו צום שיש זלול כשכשאר עור וקלף עמה שכבר צמענד לסיח, וגם מהקלף הזה כבר החמיל להשמוש ולכחוב עליו סיח, רק שעיפ סרז נשאר חמיכות קטנות של קלף שפאריס, והקספרים משמשין זו בכל אשר חאור נפסס, אס רוליס כוחנים זו תפילין או מחות, ואס גם לאלה לא יוללח משמשין זו חול עומס, וכאשר צאמת לפי הלכה עושר לעשות קן ואין צום משום הורדס לקדושה קלה או לחול, כי הזמנס לאו עלתא וכמיש הטויו [חלק אוחס] קי ויב עכ"פ על פי תנאי מחיר גם הזיה שס ישיש. אך זקני הקדוש הכיל זללהיה שפס לדעיה הלבוש שוממיר כדו, ולהיות שמהקלף הזה החמיל להשתמש זו לסיח, אס יוריד מלחיה ח'ק קלף לכחוב עליו דבר חחר, הוי הורדס ונקדישה, עיב נתן עלות לנפשו והסתנה צחלח העיבוד צום האופן, שום שיכתב עליו סיח יי"י העבוד מעכשו לשס סיח, ומה שלא יוכחז עליו סיח איטו העבוד מעכשו לשס סיח כלל, רק אס תפילין או מחות יוכחז עליו, אי יחא העבוד מעכשו לשס עס שיהי אחיכ ואס חיל מומס עשה מומט, אי יחא מעכשו לשס חול. ואחיכ חולת אס העח'וקת ששורר הרב הגדול דקיק צועש'אטש צעהומ'ס קי נטע שעשועים כדרך שהיס תמיד צין כח החקידים והלומדים, ואולס יש תי נגיית עזוח כדח, סלח'י סוקרצ המשפט לפני הרב הגאון מוסי ארי' ליבוש דקיק חל'יטשוק זללהיה, וככרע להלכה

תשובה בענין נוסח לשם יחוד לעיבוד הקלף לסתים נג

נג כן, וגם סקופרים נקיק קחלימ'יח ונקיק יסי'אטין סאלתי צפירוש, וכלס סה אחד שמהנים גם עד היום בענין העיבוד להסתות כאשר החנה איז הקדוש זללהיה, ואס חיי יש מקוס לדברי הרב צעוטש'אטש ואפי' אפס קלהו איך מלאחו ידינו ורגלינו סלח כלנו מניחיס תפילין סככהצו עפי' עיבוד כה, וכל סיח הקדושות כלס קן נעשו, חלילה לומר כדברי המערער ולא כיולח [13] אף לפסק מלהתכחצ ל'החילה כף, הכי כלנו מוצרכים על הדיענד כמה צרכות, צפרע על התאורות הגדולים אחסי שסס שהצרכי לועלה חלילה ולהנהר אחריה, עיכ עוטל עלינו להפס צמיש צניחות למולח דך יסכון אור ולסחחומן צהפקת מענה מכל הגדולים וכלס יסכינו פה אחד להלדיק, אס הלדיק דמעיקרא :

ועתה סכני מעתיק בקיבור דברי הנטע שעשועים וכל רליותיה, מחמת שכתיר הגיד לי שאין תי' ספר הכיל. סורף דצרו לאסור אף דייענד צום משום דהיינו דינח דשני לוגין שאכי עתיד להפריש דאין צריה צדאורייתא, ולכחא דסתירא לא מלא רק עה שיש לכאורה סכח להחיר דייענד עטעס ספק ספיקא, ויש שני פכים ללדד הקיס צום, הפן ה'אחד. שחא לא צעי עיבוד לשמה כדעס רשיי ומד משה גאון זללהיה, וחמיל בעינן עיבוד לשמה שחא רק מדצנק, ומדאורייתא לא צעי כלל עיבוד לשמה, כמו שמקופק המדכי אס העיבוד לשמה הוי דאורייתא או דצנק, ונדצנקן יש צריה, זה הפן סותר נקי נטע שעשועים על כנו, דהרי אין רק ספק אחד צל חורה, ומה ישיעט מם שיש עור ספק שחא לייך עיבוד לשמה מדצנק, מי' איקורא דאורייתא להיכן חול ורומח למיש זשיך [זיך] צקי' קי' גני דס צלים ונקי' פצ' ונקי' קי' צספק אס מולח דגיס עמל'יס עס טוסריס, גם עור

קותר צספר נטע שעשועים כי סנה צסוים עבודה הגרשוכי קי' סיה הזיל צסס המדכי סקופק אס העיבוד לשמה הוי ערך חורס או מדצנק, וסרי צרמצי' צקי' העלמות סיק דסיכה כחצ דמלן דצעי עיבוד לשמה צקי' קוח מדדעסינן כחצו לכס לשס חונתכס, וכי' צחידוסי רמוצי' פרק נגמר הדין וכי' צחידוסי הרשצי' פרק סוכון לפרט דעח סרייף כן, ומה נשוע דסוי דאורייתא, ואין ספק של המדכי מולח מדי ודלי צהרמוצי' וסרשצי'. הפן השני בענין הקיס, מ'סוס דנוף דין צריה הוי ספק אי יש צריה או אין צריה, וכמיש צניה שמוחל קי' קליח עעס הדין דכחוב לחיה שחלכה אגדש הוי ספק נע, משום ספק אי יש צריה או אין צריה ודאורייתא ספק למומח, ואיכ יש ספק שחא לא בעינן כלל עיבוד לשמה כדעס רשיי ורינו גאון, וחמיל דצעי עיבוד לשמה שחא יש צריה אף צל חורה, זה קיס נכונה מכל לר. אך גם זה לא כנו בעיניו, דלא יסכן ללרף דעס רשיי ורינו גאון לפסק כלל. מחמת שכל צבי דורה נחלקו עליו ואין זה ספק כלל. עוד כחצ הנטע שעשועים שס להחמיר אפי' למלן דקוצר יש צריה צעלמח סכח לא מהני משום דצעי סיחא עוצר צעעט כתיבה, כמיש סחוס' צעינן ריפ כל הגע צדי'ס לחיה שחלכה, וכחצ שס הבני יחשיע צקי'א זה דלדברי סחסי' חלו לאו דוקח גני גט חמירין כן, חלל גצ כלל מקוס דבעינן לשמה כמו גני זנחיס וכדומה ופי' גם צנרון דין אף דיש צריה צלל מקוס, כאן צעי סיחא מוצר צעעט העיבוד לשמה. ובעינן חשוכה עבודה הגרשוכי הכיל השי' הנטע שעשועים סלח כהצ שס רק כשמענד צלשון זה שחומר לסיח ולתפילין וסמעין ציש' צדי' צריה ימלא שס לדדין להחיר צום, ואולס צענדח דין שחיט חומר צלשון זה הוי ממש דיח דשי לוגין וכי, עיכ חורף דברי הנטע שעשועים

תשובה בענין נוסח לשם יחוד לעיבוד הקקף לסתים

שפשוטים שלק יורה דעה סי' כ"ח וכל
לאותו זמן ונראה דקיים אפ"ה :
(א) אשר פסקם סתים ונחמה דברי
התוס' זרי"ם כל סגנו דבני
סי' ק"ה וזכור בשנה כתיבה אף למיד בכל
עקום יש צריכה הכא פקול ונעם זס .
תורהי על רב גוברין לומר כאלה הרי
סדר מוכרם זכור דברי התוס' אלו
דלא כאלהא דברי וזכור דבני ונעם זס
אי"ע סי' ק"ה קליא בלתי שאלה וליד
שחכנו באש"ה דהו ספק בירושין וכמו
ספק ונעם זס ובאמרויים הנעם ונעם
דהו ספק דין צריכה ואלו לדברי התוס'
סי' פקול סגנו צדאי, דאף למיד יש
צריכה הכא לרי"ך סי' א' וזכור בשנה
כתיבה, אע"כ ללא ק"ל להלכה בדברי
סתים זס, ועוד יוצא בסמוך סי' דדברי
סתים אינם אליבא דהלכתא ונעם אחר :
(ב) ואשר פתל ללרף דעה הירמו גאון
ורש"י לסי' ונחמה שכל הפוקי"
חלקים עליהם, הגם כי לא נחשבה של
סי' ונחשבות, כי לדעתו אין אלו לריכס
להחיר ונעם סי' כלל כאשר יתבאר
בסמוך סי' א', אע"כ אה גס נאחו דרך
זה אין בדברי סי' שום ונעם, ואין בדברי
כדי לקחור דברי סתים לחס יהודא שאלקף
דעה ר"מ גאון ורש"י לסי', דהרי הכ"ש
וסתור ונחירין דזיענר לקעוץ על דעה
ר"מ גאון ורש"י אף כשלא נחשבה לשנה
צניור והסיך צניור סי' רע"ה זס ונח"ס
ופסק בדעתו, סיחן שנסמוך על דעתו
דזיענר אף כשזכור לנו שאינו ונענר
לשנה, ולא ללרף יעחס לסי' ש"טל להיות
שפ"ר סוי העיבוד לשנה, רק ללרף
לחש"י סי' על ל' היתר עוב :

אנו סומכין לנרך גס כשאיין ספק ופשוטי
ל' בלא נחשבה לשנה, כי שיש ללרף
דעה זו לחש"י סי'. וציוחך דלח"ה דבר
זה דהרי צ"י פרי ונגדים זעלמו אחר
ונ"ש צפ"ה, ח"ל זנח"ה סי' קומי
סי' צ"י, דע כל שיש ונחוקה אי ה"ז
נעם או לא, אין להול"ה אחרת, דהו
סי'. שמה הלכה כהרמב"ם בנחשבה דקורין
בפקולה דע"ז אנו סומכין דזיענר, ומה
הלכה כמיד בפקול כה אינו פקול ואף
דכחזנו צוקים אחר בפק. צריכה חומר
לא חשא ליש לפקוק דסי' לא ונהי, ע"ז
הנע"ן צ"י חש"י בפקוק אס סי' בנר
בשאר סימנים ע"ש קע"ף ה' דהו סי',
א"כ מוכח דנח"י סי' לנרך ור"י ח"ל
הנע"ן צ"י ונ"ש סי' א' עשרים דברים
פוקלים סי' ור"י ולפי' כל ספק פלוגתא
יכולין לבחילה לקרות צו ונהי גופא
דהו סי' עכ"ל הפרי ונגדים זס. הרי
שחזר ונ"ש צפ"ה ונח"י אף לבחילה
לקרות ולנרך על סי' ונ"ש עוד הפרמ"ג
זס בסמוך דדוקא צ"א אחרת ונח"י זס,
אינו דומה למיד דזס לא כחז כן רק
ונעם שאלקף זס דעה הרמב"ם בנחשבה
לסי', שפק דמותר לנרך על סי' פקולה
ולקרות צו וירמב"ם גופ"י אינו ונח"י צו
רק בש"אן אחרת כו"ש הכ"ע רפ"י ע"י
סי', ע"כ אין להחיר יותר ע"פ הסי'
יותר ונחשבה, כיון שכל ההיתר ע"י
לירוף דעה לסי', ונח"י צניור ליש סי'
על אופן ששכר לגמרי, דהיינו לדעה הירמו
גאון ורש"י כשר לגמרי בלא נחשבה לשנה
וכן הספק סב' שמה יש צריכה ולא ג"כ
כשר לגמרי, ודאי כיון דשנע"י מיהא דמותר
לנרך על סי', ואין מותר לא חשא
וכ"ל עוב צניור ונחירין גס צ"ש אחרת
לקרות לבחילה ולנרך וע"ז אין קמיה
גס ונ"ש הפרמ"ג זס עוד דין סי'
שכחבה מותר דאין להחיר ע"ש סי', אף
ש"ש ג"כ ספק פלוגתא ולירוף דעה הרמב"ם
נו"ס

תשובה בענין נוסח לשם יחוד לעיבוד הקקף לסתים נד

ונ"ס הרמב"ם בנחשבה אינו נח"י זס
רק נח"י או ע"ה [אזל לא] בנחשבה
כולה צ"י ל' כמו כתיבה ונח"י, ולכאורה
גס נחשבה שלא לשנה סוי כולה צ"י יכול
אנח"ס לפי הכ"ל אין חיקור צניור ונעם
זס, ללא כחז זס הפרמ"ג רק צ"ה
עלירין ללרף דעה הרמב"ם לסי', ולרמב"ם
אין חיקור כולה צ"י יכול וסוב אין לך
סי', ונח"י צניור שפ"ר יש סי' ונח"י
לנרך לך לבחילה :
(ד) וראיתי בנחשבה ונח"י חלק י"ד
סי' ל"ג שדעה זס דעה
סתים שאלה ללרף דעה הרמב"ם לסי',
ודעה הנח"י דאין ללרף דעה לסי' דכל
הפוקים חלוקי עליה ה"ה ראי' דמותר
לנרך על סי' ואין חשא חומר לית דאיכ
לא ה"י היתר אף כשי"ס סי' ככונה, דזס
הנע"ה היתה שלא בשנה דחוקה כאשר
יח"ה הנע"ן זס להדיא, רק צ"ה דסי'
להנח"י שלא ללרף דעה הר"מ לסי'.
הגם לפיכך הרב צה"ג סוף סי' קומי
נח"י לקומך על הרמב"ם בשעה דחוק אף
בסי' פקולה צניור, ונעם זס ונקנת
הפרמ"ג ככונה ללרף דעה הרמב"ם עכ"פ
לסי' וכ"ל וגם ראי' דעה הרב גאון
והר"ר יעקב מליסא זללה"ה ללא כוה"י
צוה, כנ"ש צניור חפלה שסידר הרב
גאון הכ"ל כל הדינים, ונח"י זס דריכס
על א"ה נע"ה מוליחין אחרת, וזס צ"י
כיו ונח"י דעה ונח"י ודעה אה דבריו
זס ונח"ה לדין, וכ"כ בנחשבה פרה
ונח"י אהק ח"ב ק"י צניורין שבידו ון
הש"י ויש ספק אס נחשבה לשנה, וכבר
הסי' כנחשבה ופקס זס, הו חוק דבריו
דנחוקו דלכחילה סומכין לכחז בשעה
דחוק, דזיענר ונח"י גס בלא שעה דחוק,
וכאן מותר לכחז לבחילה בשעה דחוק
כו"ש הר"ש לקומך ארש"י ור"מ גאון,
ע"כ מותר דזיענר כשכבר כחז גס בלא
שעה דחוק, ונה שכחזו על הבולין
לכחילה גס בלא שעה דחוק, ונחמה זס
על סי' ק"ה ונח"י חלק י"ד
סתים ונח"י חלק י"ד חלק י"ד
וכאן מותר לכחז לבחילה בשעה דחוק
כו"ש הר"ש לקומך ארש"י ור"מ גאון,
ע"כ מותר דזיענר כשכבר כחז גס בלא
שעה דחוק, ונה שכחזו על הבולין
לכחילה גס בלא שעה דחוק, ונחמה זס
על סי' ק"ה ונח"י חלק י"ד
סתים ונח"י חלק י"ד חלק י"ד
וכאן מותר לכחז לבחילה בשעה דחוק
כו"ש הר"ש לקומך ארש"י ור"מ גאון,
ע"כ מותר דזיענר כשכבר כחז גס בלא
שעה דחוק, ונה שכחזו על הבולין

תשובה בענין נוסח לשם יחוד לעיבוד הקלף לסת"ם

דכתיב וכתב לה לשמה הא גט בופי לא צעיי לשמה עכ"ל חזיק עכ"ל הנהו יורדכי ועיי בחוקי ומחוח דף מיצ פי"ז ד"ה כחנא, הרי דעת המרדכי כועה דלא הוי רק ומדכנן ואין זה ספק השקול כלל כי כן כראין הדברים צלמה דדעתו דהוי רק ומדכנן אף בצפמר הורה:

(ו) גם מה שהביא הכ"ש צטס הרמזין דצ"ס"ה יליף דין עיבוד לשמה ונכחצו לכס, אומר חזי לפעמיד אין מה הלכע דדעתו דהוי מדאורייתא, דלא כחצו כן רק לחלוק על דעת צעל המאור שמתפרש פלוגתא דרשב"א ורצנן צע"ב רלוועה ונפרש דעת הר"י דצ"ס"ה ופי"ה גופייהו אין שום פלוגתא משום כי היכי דכתיבת גוף הק"ה וחפילין לרי"ך לשמה ומחמת דהוי גוף מקדושה ע"כ לרי"ך גס פ"ע"ב ק"ף שלהס להיות לשמה משום לכל להדי כתיבה ככתיבה דמי, ופי"ז חלק הרמזין ומפרש דפלוגתא רשב"א ורצנן הוי צק"ף של חפילין גופא דגס גוף הכתיבה לא לרי"ך שיהי לשמה דלא שמיש ל"י קצרת הצעל המאור דהוי גוף מקדושה, וממילא גס העיבוד פשיטא שאין הכרע נעשות לשמה וצום פליגי רשב"א ורצנן, אצל צ"ס"ה משום שיש פסוק מפורש על הכתיבה שלרי"ך שיהי לשמה ומכחצו לכס לשם מוצחכס, ע"כ לרי"ך גס העיבוד לק"ה להיות לשמה משום דכל להדי כתיבה ככתיבה, דאם לא מפרש כן דברי הרמזין אי אפשר להלוס דבריו שכתב דצ"ס"ה כתיב קרא על עיבוד שלרי"ך לשמה, הרי הפסוק שמוציא ומדבר בכתיבה, ועיבוד הי"ן רמיה באורייתא [ובן הוא צ"ס"ה קסת הקיפ"ר חקירה א' אות כ"א] ועכ"ל כו"ש דעל עיבוד לשמה לרי"ך לומר קצרה חילוכה ולהדי כתיבה ככתיבה, וא"כ אין הכרע שוב לומר דהוי לאורייתא העיבוד לשמה דיכול להיות דרך קצרה דכל להדי כתיבה ככתיבה חקכו רצנן ודעתם ואין הכרע בדבר:

(ז) ואולם ראה זה מלחתי צפמר מר מנדים לאו"ה ס"י ל"ז ס"ק י"ב כתב ח"ל ולפי"ז עיבוד לשמה צ"ס"ה חפילין ומחוח הוא דרצנן לא מסי"ה, וכן כראה ומחוח הרמזים ז"ל להכ"ז לז"ל פ"א מהי חפילין צכ"ף משנה ס"ס עכ"ל, וגם רא"ה הפרי מנדים מוכרחת מאד דהרי הרמזים ששי"ט ש"ס ע"פ קצרה, וא"י טעמא מחתה לא צעיי עיבוד לשמה, ומתן ריוח והפרש בין ספר חורם וחפילין למחמה והרי א"ס כמעל דהוי מן החורם א"ל לכת"ל לחלק מסי"ה למחמה הרי צ"ס"ה מסי"ה מפסוק שמוציא הרמזין וצומחם לא כתיב קרא, הרי מוכרח דעיבוד לשמה אף צ"ס"ה הוי ומדכנן:

(ח) גם ראיתי לאחד מגדולי דורנו שחיצר הגהות הנקראים טעם המלך על ספר שער המלך צ"ה בירושין [פי"ג] הלכה י"ה, ש"ס מציא רח"י דהא דעכ"ס אדעתא דכפ"י ע"ב פירושו מטעם ודאי ולא מטעם ספק, דהרי הרמזים כחצ"ה חפילין [פי"ג] הלכה י"ה, ג"ל של ק"ה או ק"ף של חפילין לרי"ך לצ"ב לשמן וכ"י א"ס עיבוד הכותי פקולין ואף שאמרנו לו לעבדן לשמן פקולין שהכותי אדעתא דכפ"י ע"ב וכו', וא"י אחרת דהוי ספק אמאי פקול צדיעבד, הא גוף ערין הלודך לעבוד לשמן לא הלכה לשמה מסי"ה הוא ועיי צ"ה"ש צ"ס"ה צ"ס"ה קטבות [צ"ס"ה וצ"ס"ה אף חס ידעין ודאי שלא נהצ"ר העור לשמן כשה, וא"כ הוי רק ספקא דרצנן, ואע"ל דאדעתא דכפ"י ע"ב פירושו מטעם ודאי ולא ספק ע"ב"ט ש"ס, הרי דעתו מנואלת ניכ דהוי רק ומדכנן אף צ"ס"ה ורא"הו ניכ נכונה מהרא"ש, הרי צע"ל פרי מנדים וצעל המחצר ספר טעם המלך לנו לעיי"ס סקוברים צפשיעות דדן עיבוד לשמה אף צ"ס"ה הוי רק דרצנן ורא"ה"ס ניכ נכונה, וגם מהמרדכי נח"י דעתו נועה לזה ומהרמזין אין

תשובה בענין נוסח לשם יחוד לעיבוד הקלף לסת"ם נה

אין סכרע כתיב לעיל, אי"כ חזר הר"ן דרצננן י"ט צריה:
(ט) ואולם עדין קשה על סמכ"ב לכחילה כן, כיון דמאי דמדכנן י"ט צריה הוי מטעם ספק, ולכחילה אין עושין ספקא דרצנן צ"דים וכתיב סמכי צכ"ל ס"ס, אמנם כ"ן דאי"כ ס"ס והוי לדין דבר מודה סמכי דלא כחצו רק דאק"ו לגרוס ס"ס צע"ל חורם וספק אחד דרצנן, אצל צע"י ספיקות דרצנן כראה דמותר לגרוס צ"דים לכחילה, דהוי כוונ דדרוסה צקוף ס"י כ"ז שכתב ס"ף דמותר לגרוס צ"די לכחילה ס"ס ומחמת שיש לדין, ונכ"ד דהוי דרצנן מה ס"ס גופה לדין כמו צע"ל תורה ס"ס ע"ס עוד לדין, ועוד ס"ף לדין י"ט ג"ס צום חן הספק ספיקא דהרי דעת י"ט"ש דמאי דק"י"ל דרצנן י"ט צריה ודאורייתא אין צריה הוא מטעם ודאי ולא ספק עיי צ"ה שמואל ס"י ק"ל"א ס"ף ד' הצי"ט ש"ס דברי י"ט"ש צ"ה, וא"כ לדבריו אין א"ו גורמין לספק דרצנן צ"דים, כי הסיח"ר הוא מטעם ודאי ד"ש צריה ומה לו לך גדול ומס כסי דה"ש לא ס"ל כח"ש"ש צום מ"ו עכ"פ י"ט לנו כאלון צקושים לענין לדין לגרוס צום אף לכחילה, וצ"ל ז"ס דעת הרא"ש והרא"ז צכ"ל ספק דרצנן דמותר לגרוס לכחילה צ"דים, עיין צמגן אצריה ס"י פי"ג ג' ופרע"ג ש"ס צ"ה צע"ב דעת כל אחד על כוון:
(י) ונראה לפעמיד להציא רח"י לדברי דמותר לגרוס צריה דרצנן לכחילה צ"דים, דהנס צ"ס"ה שער סמלך מקשה על הרמזים צפ"ס"ה י"ט פי"ז הי"ט ח"ל סעודת על סמוללה ומערב י"ט צ"ס"ה הצע"י"ה לרי"ך שישום ויאמר מכאן ועד כאן א"י טע"ל וא"ס לא רש"ס לא יעול עכ"ל וסוף משנה צמ"י צ"ל דף ל"ד ע"ב ופרש"י ש"ס וכן הר"ע מצדטורם דהטעם משום דאין צריה, וסרע"ב כחצו

תשובה בענין נוסח לשם יחוד לעיבוד הקקף לסתים

אכי טעל משום דלכתחלה לא יגרוס
צידים דין צריכה, איז סדבז פשוט דדוקא
בדאורייתא סדין כן לראציי, אזל דרעכנן
כיון דיש צריכה מותר אף לכתחלה לגרוס
צידים עכ"ד השער סמלך פ"ג מה' גרושין
היה, והסתמא מוכח דגם לדיון דסקינן יש
צריכה דרעכנן מעטס ספק, גיכ מותר
לגרוס צידים לכתחלה, דאל"כ קשה לדברי
שעשוייה, דעל סמוצים לא קשה קושיהו,
דהרמזים מפרש טעמא וטעם דלמא מעלעל
ועציק וכו' ע"ב באומא לא קשה דלסכי
גם דרעכנן אס לא רשס לא יעול, משאיכ
להרע"צ שפי' טעמא וטעם צריכה עליו
ססוב קושיה טעמא וטעם למה כתב והלכה
בכחמיס, וא"כ שפיר כוכל לחתך דלהרע"צ
באומא אף אסור להלכה רק לכתחלה וטעם
דאסור לגרוס ספק דרעכנן של צריכה
צידים, אזל דרעכנן אס לא רשס, באומא
לא חכר במסנה דלא יעול, רק דהשעיהי
הוי דסיק ומוקי גם דעה הרמזים דאוסר
וטעם אסור גורס צריכה צידים לפי ההוס
אומא שלו ע"כ העולא הובחה אל"כ
דהרמזים אף העולא הדין לפיו לאסור
אף דרעכנן, ואלת העולא השעיהי ליישב
כל גוס דלפטר, והוכיח מלשון עד שירשוס
דאסור אף דרעכנן דלמה לא אמרו לשון
לריך שירשוס, אל"כ אס אכתבו כפרש
דעה הרע"צ דאינו אסור לרדי' דרעכנן
אס לא רשס, ויראי שאין עדקדוק לשון
דעד שירשוס שבמחני' מוקוס להקשות
קושיהו, כי מלשון הוס אינו מכריח דייקא
על האסור דרעכנן, רק דדי לט לקבול
דקדוק זה למתן תירון לפי מור הטעמא,
ולא להקשות מוס אס לא כאסור דרעכנן
וא"כ לא יקשה מה דהגוי פריך דף י"ז
דברי ציס אהודי צחק דמונת צצית וכו'
דשס אף דהטומאה סתס אינו רק גזירה
סכמיס כוונ שפרשי' שס אינו עיקרו הוי
דאורייתא עלד משהיל על המוס, והרי כתבו
סתוס' בערוכין דף ל"ז ע"כ ד"ס מאן האי
והנה

תשובה בענין נוסח לשם יחוד לעיבוד הקקף לסתים נ

והגם צביע מחתך על קושיהו הכיל דהרמזים
קוצר דיכול לחלל דבר שאינו צרשוחו.
ודברים אלו נוצעים מדברי הסוס' צמרוס
דף ס"ס ע"כ ד"ס הוס דאמר ספקו
צקוף סדבז, למה לא יוכל לחלל שלא
מדעתו הו זכין לאדם שלא צפניו ומוסו
סדמיון סמומא הקדש לסילול, דסא דמצעיה
לן בצדדים סחורס ועטלו על של סבזו
לריך, דעה צעלים או לא, הסס דלמא
למא ל"י לאיכס דליצנד מורס צמומיי
אזל הכו וכו' יסחיורו צתויה ועפי' סס
דברי הכיו כאן. ואלום סנרס או סכתבו
סחוס' לאו צהסלע הוס דצקידושין דף
ע"י ע"א כתבו צשס סרי' דלא שייך צזה
זכין לאדם שלא צפניו וטעם דוכי' וטעם
שליחות, וכיון דהגזלכיס עלומס לא מלי
עבדי סהרי עדיין אינו שלהס, שושייסו
מוי לא מלי עבד אמנס הכיו מחתך שפיר
צזה לפי טעמו דהרמזים, דהוס קוצר צביכ
דוכי' לאו וטעם שליחות וכומ'ס הסימ
פכיע מוסי מוכייה יעו"ש, אף לפלס יחסב
לומס לא הצי' הרמזים פי' מוסי סמויעה
אס מוקר פירות שצעייה לעייה יאמר וכו'
מוחללין וכו' כוונ סחוכר צבוכה דף ל"ט
יע"א, שוב ראייה צכפות סחוריס סס וקשה
כן על הכיו והכיח צליע.

(ב) ואולם צלא זס מוכרח נפלחתי
על תירוטו של סכיו דהרי
עיקר סר"י ססציור סחוס' לחלל שלא
מדעתו של סבזו וטעמס זכין לאדם וכו'
ומורס ועטלו על של סבזו צלא דעתו.
וסורה פטר סמוור של סבזו ג"כ יש ראי'
לזה וכומ'ס הרמזים, אל"כ כ"א צמומו.
הגם כל סרליות איך דוויין לכאן דחורס
ועטלו על של סבזו איז סוכוס של סבזו
בגור מ"ד, דסייטו ספל תיכף סחורוס
סזה סורס, וכן צפדיון פטר סמוור של סבזו
חל הפדיון תיכף, משאיכ כאן סמוור כל
סללקע דהפיעוס צזה כומ'ס סחוס' ד"ס
כל סללקע סעכיה סמומא צעד שלא ס"י

ללקט ומחלל על לאסר לקיעס סיסי' עמולל
או, דאל"כ יקשה קושיה סחוס' סס יעו"ש,
וא"כ צשעס סמוניה סמומא עדיין ספירות
שלו סס וסוס ועלל אומס לכסלל יסיו
שלו וזו אף כאן סמוכס לכוכה אס סלוקעיס
ואף יחול ססילול דמעיקרס, ודמי מעס
למי'ס סרמי' צסג"ס צחוי' ס"י קליד סעי'
ד' וכן צס"י קלי'ס וקלי' דצמכר קרעב
לסבזו צשער ואל' קי' לאחר למיד יוס
ונקדע סשער חתך סמוון דלא קנס, וטעם
דצמאי' זכס, צסאי' סערכ, וזו כצו נקדע
סשערה, ופשיעיה דלאו דוקא צמוכיה סדין
כן אף סיה גם צמומנה, וא"כ ס"ל לא יסא
עדיף ע"י סרוטה לכוכה מוכס זכין לאדם
שלא צפניו עמי סזככו סבזו צכניו דסרי
דדין סכ' סרמי' אינו מועיל סגס ססבזו
מוכר לו או זככו צפניו, וממוח דצשעס
סיכול סקנין לחול אז כצו סדר סודר
למארי'. סיכ' סהלוקעיס כוליס לכוכה צהולל
זס מוכס זכין לאדם שלא צפניו, והרי צשעס
סיכול ססילול לסול אף מי סזוכה עגורס,
וסוי ג"כ בכו סדר קודר למארי' :

(ג) ואולם לכאורס יקשה גם צמו'
דפריך למיד דאין אדם
עקדי'ס דבר שאינו צרשוחו סאף אומריס
כל סללקע, סא גם למיד אדם מוקדי'ס דבר
שאינו צרשוחו סאף יכול לחלל, סא צשעס
סזכל לחול או כצו סדר קודר וככ"ל.
אומנס צמו' לא קשה דסנה סחוס' צצעות
דף ל"ג ד"ס קט"י לך סקשו על סא דמארי'
דיכול לומר פיעוח ערוגס או מוסבזריס
יסיו סמומס וכו' וכסיוחלטה, סא צשעס
זו לכסיוחלטה אף מי סיפריסס סמומס,
כוונ צקנין כסיכול סקנין לחול כצו סדר
קודר למארי' וככ"ל, וסירטו סס דמאריס
לגבוה וכו', וא"כ לקיע דסא, צמומיה דיין
כתבו סחוס' ד"ס וסלכויעיס דמיירי צשאל
סכי סבוע וגס ע"כ ל"ל דמיירי קודס יאוש
דאי לאחר יאוש קשס גם אל"כ דמיד
דיכול לסקרי'ס דבר שאינו צרשוחו דמומס
מיסס

תשובה בענין נוסח לשם יחוד לעיבוד הקלף לסתים

משיח אלו התנה בחמה אם תלא אם לא תלא בפחה דהם תנאי בדבר אחד שעתיד להתברר בודאי או תלא או לא . בזה לא שייך דין ברירה, דאליה לא תוכלא תנאי בעולם שלא תכריסו לדין ברירה, אלא עיב דזה כלל גדול בדין דדבר שאינו תלא תנאי בדבר אחד, שעתיד להתברר בודאי תנאי בופא הן או לא, אין זה שייכות לדין ברירה כלל:

(יג) עוד ונראה שם בקלטים צדש השיש לפי דברים אלו גם בדין אם זה חכם למחרת ערובי למחרת וכו' דגיב מדין ברירה קא אחיך עלם צדלם ליה ובשינוי, אזי לפי הכלל הסוכר אלו התנה אם זה חכם למחרת ערובי למחרת ואם לא לא, בודאי שאינו נוגע לדין ברירה, כי בזה ה" עתיד להתברר משעה ראשונה בודאי וזה שסתם או לאו או הן, רק בזה התנה אם זה חכם למחרת ערובי למחרת ואם למעבר ערובי למעבר שבה התנה על שני דברים, וזה לא ה" עתיד להתברר בודאי משעה ראשונה בזה שסתם דעמיא לא יצא סתם כלל, אזי בזה אין ברירה, והנה צומ' פ' ומילין שם דפרק מיש לבאן ולכאן דלא דאין ברירה, ומרם ומערב נמי אין ברירה וא"ר יוהנן וכבר זה חכם, וכתבו התיב' שם ד"ה והיון דלמחרת ומערב לאו דוקא אלא הים למחרת למחרת או למערב למחרת נמי אין ברירה דעומא לא יח מוקמו. והנה לפי פ" זה שכתבו סתום' אזי מה שהולך ריח למחרת וכבר זה חכם ואם לאו אין ברירה אף שהתנאי בזה ה" עתיד להתברר בודאי ומשעה ראשונה הן או לא, בעיב לריבין אנו לומר דריח' דנשכי לתאי שמיא סובר גם בדבר שיתברר בודאי גיב אין ברירה וכפי הקוגיא דגיטין שדומה עיב שירלה אצא לדין ברירה ולפי הלכה עם כלל הכיל המסור בידנו בחמה לא קייל הכי, קן הכי' אקלטי' שם צ"ש:

(יד) ועכשיו יצא הכל על ככ. בדאומה הדין דכל המחלק' הגם שלריך. לתול אחיב ומלפרע אין זו דין ברירה כלל דהא אופן התנאי אינו בין שני דברים אזה שילקטו כל הכנס ואין זה דהא יכול להיות שילקטו כל הכנס ואין כונתם כלל להתנה נ"ו, ואלו צדי לוגן שאני עתיד להפריש כונתו דייקא אזה שיפריש ולא יולתם, דהא מה שזולתם רולה לשתות, אצל הכא אין כונתו אזה שיתלקטו, רק שמתנה על כל פירא ופירא אם יתלקטו י"ה ומולל ואם לא יתלקטו לא תסא ומוללת, ויהי כנה שיהי ילקטו כל הכנס או תקלמו, אין התנאי עליו רק אם יתלקטו זה עתיד ה" להתברר ודאי ומשעה ראשונה שסתם הן או לאו בודאי או שיתלקטו או לא, כי אין כפקא עיבה אזה, אך מה שבגמ' פ' מרובם ונדמיק לה לדין ברירה, שם סינו משום דהקוגיא שם אולא אליבא דר' יוחנן דקיל אין אדם מקריש דבר שאינו ברשותו כדאיתא סתם בגמ' להדיא, וריח' לשיטתי' דסובר גם בדבר שעתיד להתברר בודאי ומתלה גיב אין ברירה, ולפי הסלכס בחמה לא קייל הכי, עיב דברי המוצים עולם כהיון דאין לזה שייכות צדיני ברירה כלל כפי המסור בידנו כלל הכי. עיין כהתיב' בק' קלטי' שם בחורק שמתחן בזה סתם קושיות, ואיני יכול להאריך ממחלת בעל הדרך. צפרע שבבר ילחמי ומדיני באריכות ביותר עד כה:

(טו) ועכשיו פשיט' ופשיט' דדין הציוד שאינו נוגע כלל לדיני ברירה, דהא לענין קי'ת אין קום עיבוד עם שחן מומנו מועיל לכתיבת קי'ת רק מה שמועבד לשם קי'ת, ואם מועבד לשם תפילין או שאר דברים הוי לענין כתיבת קי'ת כמו חול, דהא אסור לכתוב קי'ת עליו. כנולא מה שסתם לענין כתיבת קי'ת אין לך רק תנאי בדבר אחד אם יכתוב עליו קי'ת

תשובה בענין נוסח לשם יחוד לעיבוד הקלף לסתים נח

קי'ת אזי מועבד ומעכשיו [לשם קי'ת, ואם לא יכתוב עליו קי'ת] ויהי מה שיהי לו ישי' תפילין או חול הכל הם חול לענין זה ואין רק תנאי אחד או שכתוב קי'ת או לאו ויהי מה שיהי' הכל הוי חול או אזי מועבד ומעכשיו לשם קי'ת מה ה" עתיד להתברר משעה ראשונה בודאי הן או לאו או שכתוב קי'ת או לאו, דהא רק עי' ה" התנאי והוי ממש כמו בחמה אחת אם תלא בפחה אם לא דצוה כתב הי"ש דאינו תלוי בדין ברירה וכי'ל, וכן באן דהא אין כונתו לחלק בין הקלטים אם זה או זה כיון שכלו ראו' לכתיבת קי'ת, איב אין ניו מהם להתנות עי' ורק עליו הכל אין רק תנאי אחד אם יכתוב עליו קי'ת אם לאו זה יבורר בודאי ומשעה ראשונה, וכן בדרך זה נוכל לילך דאם אירע שכתב ומתכתב קלף אחת תפילין גיב לא ה" בזה תנאי רק בדבר אחד הן או לאו, דהא על אופן הלך תנאי קהי' זו מועבד לשם קי'ת אין לך עליו קום גרשון לענין תפילין, כי קלף המועבד לקי'ת מוכשר לכתוב עליו תפילין, ואיב אין לך בזה לך גריעותא, רק מוחמה שהתנה גם אופן עיבוד לקרופה קלם ומתפילין שעל זה ה" אסור לכתוב תפילין כגון המועבד לשם מוחמה ובוזה גיב כל מה שחן לתפילין הקל מומנו הוי לענין תפילין כמו חול ממש, ואין לך רק תנאי אחד אם יכתוב עליו תפילין או לא, ויהי מה שיהי' הכל הוי חול אזי אם יכתוב תפילין מועבד לשם תפילין ואם חול אינו מועבד לתפילין, מה שאומר הא התנה גם על מוחמה, הא גם זה הוי לענין תפילין חול וכי'ל. ואם האמר הרי התנה גם על קי'ת, הא זה אינו מוחי לך דבשביל זה כשר לכתוב עליו תפילין וכי'ל, ואיב לעולם אין לנו רק תנאי בדבר אחד שעתיד להתברר בודאי משעה ראשונה, וזהו אין שייכות לדין ברירה כלל וכי'ל:

(ב) ועתה אפיק מה שכתבת' צדיש מכתבי

שעוד אראה לקחור דברי הנגע בעשוע' עי' להחמייר מדברי התוי' פ' כל הגע שכתבו דבעין שיהא מבורר בשעת כתיבה, ואף לעי' בעלמא יש ברירה הכא לא עיבי ומשום שלריך שיהא מבורר ומתלה, ולפמיש אין קום לך להחמייר, דמה דעתי' דהניש אם הוא סובר דלפי דברי התוס' אלו גם בחמה אחת אם התנה אם תלא בפחה לא ה" מהני מוחמה שלא ה" מבורר בשעת הישיש להדיא אך בדאומה גם סתום' לא כוונו צמיש שלריך שיהא מבורר בשעת כתיבה רק לענין דגם לעי' בעלמא יש ברירה מודה בזה מול גזירה הכתוב דבעי שיהא מבורר בשעת כתיבה, חס דוקא בשתי קשים ומתנה לאזה שחלל בשחם תחלה, אצל בחמה אחת שסתם אם תלא בפחה זה מוקרי בחמה מבורר בשעת כתיבה לשונה כי אין לך של אחת, רק שהוא מתנה עליו תנאי אחד מבורר בודאי הכי בעלמא מותר תנאי בזה כלל. ואיב גם צדיקן העיבוד מוקרי מבורר בשעת עיבוד לקי'ת, רק שמתנה אם יכתוב קי'ת אם לא, והלא אין לך לענין זה לשונה של ענין אחד, רק חול ממש, כי מה שחן לקי'ת הוי הכל חול וכי'ל, ואם כן בודאי מבורר לשם קי'ת רק שמתנה אם יכתוב קי'ת, ואם לא ילבישו לחול, וכן לענין תפילין ומעשיל. [וכן העלם להליכס תלואן מהרשיק בפרטו טבת טייס קי'ת דמוחרי אף לכחמה ואין זו ששע ברירה] לא ונה יציעו בדברי מן סלפיים ולפריס ויראה בעיה' שחיל' כי כונתה הלכה בורה לבלדיק את הלדיק דמיעקלא ובקשתי לעסר לספי' צדי ומה שימשך מרעוהו רעוה צום ויהי צדיני כמולא שלל רב ואקיים ואולטי' דברי ידי' ודי' בחמה עום מנקשו על סכיל

הק' אברהם שמואל בהרב פ' משולם פייביש הלוי וצלהיה